

Аналітична довідка
про якість надання освітніх послуг з художньої культури
в закладах загальної середньої освіти району

На виконання плану роботи відділу освіти на 2017 рік та з метою підвищення ефективності науково-методичного супроводу викладання художньої культури в закладах загальної середньої освіти району районним методичним кабінетом протягом жовтня-листопада 2017 року проведено моніторинг якості надання освітніх послуг з даного предмету в навчальних закладах.

Тематичний моніторинг було спрямовано на аналіз ефективності створення умов для реалізації завдань Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти в галузі «Естетична культура», а саме формування в учнів світоглядних орієнтацій і компетенцій у сфері художньої культури, виховання потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні в процесі опанування цінностями української та зарубіжної культурно-мистецької спадщини, прагнення до особистісного художньо-естетичного розвитку.

Аналіз кадрового складу свідчить, що викладання художньої культури у 10-11 класах забезпечують 14 учителів, з яких 1 працює за сумісництвом. Серед усіх учителів даного навчального предмету 4 мають за дипломом спеціальність учителя музики, 2 - учителя української мови і літератури, зарубіжної літератури, 2 – учителя російської мови і літератури, 1 - учителя початкових класів, 1 – учителя історії, 1 – учителя географії та біології, 1 – учителя художньої праці, 1 – учителя образотворчого мистецтва, 1 – керівника ансамблю народних інструментів. Вищу педагогічну освіту мають 13 учителів, середню спеціальну – 1 учитель. Педагоги, які в поточному навчальному році викладають художню культуру в закладах загальної середньої освіти району, мають наступний кваліфікаційний рівень: учитель вищої категорії – 11 педагогів, учитель I категорії – 1 педагог, спеціаліст – 1 педагог, без категорії – 1 педагог. 3 учителя мають звання учителя – методиста, 5 - старшого учителя.

У 2017/2018 навчальному році вивчення художньої культури, як одного із предметів художньо-естетичного циклу, здійснюється у 10-11 класах закладів загальної середньої освіти району за програмами «Художня культура» (автори Л.Масол, Н.Миропольська) рівню стандарту та в одному навчальному закладі (КЗ «Пушкарівська СЗШ I-III ст.») у 10 класі за академічним рівнем. Згідно з Типовими навчальними планами для загальноосвітніх навчальних закладів на вивчення художньої культури у 10-11 класах відведено 0,5 години на тиждень. Під час підготовки та проведення уроків учителі керуються методичними рекомендаціями щодо викладання предметів художньо-естетичного циклу у

2016/2017 та 2017/2018 навчальних роках (додатки до листів Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016р. №1/9-437 та від 09.08.2017 р. № 1/9-43).

Результати проведеного анкетування свідчать, що учителі, незалежно від фаху, ознайомлені із чинною нормативною базою щодо викладання художньої культури в школі. У навчальній діяльності педагоги та учні використовують підручники, навчально-методичні посібники згідно листа Міністерства освіти і науки України від 17.08.2017 №1/11-8269 року «Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у загальноосвітніх навчальних закладах». Забезпеченість підручниками учнів 11 класів становить 100%, а 10-х лише 10%. Таким чином для опанування навчального матеріалу учні використовують електронні версії підручників «Художня культура» для 10 класу.

Зважаючи на те, що сучасний урок художньої культури становить основу педагогічної системи формування у старшокласників свідомого художньо-естетичного ставлення до мистецтва, учителі намагаються розвивати в учнів почуття успіху від власних досягнень у царині мистецької культури, впевненості в спроможності самостійно розв'язувати художні завдання. Головним пріоритетом на уроках художньої культури є не кількість інформації і набутих знань, а накопичення учнями особистісного художньо-естетичного досвіду. Учителі Сидорова Л.О. (КЗ «Верхньодніпровська СЗШ №5 I-III ст.»), директор Аністратенко Н.С.), Сафронова Т.В. (КЗ «Дніпровська СЗБШ I-III ст.»), директор Ляшенко А.Х.), Піддубна В.Ю. (КЗ «Новомиколаївська СЗШ №1 I-III ст.»), директор Кушова Т.А.), Зезуль В.М. (КЗ «Пушкарівська СЗШ I-III ст.»), директор Забігай В.В.), Купрацевич А.О. (КЗ «Водянська СЗШ I-III ст.»), директор Писаревська Н.І.), Остапко О.В. (КЗ Ганнівський НВК, директор Василюк Т.І.) успішно використовують на своїх уроках різноманітні форми роботи, зокрема, інноваційні художньо-педагогічні технології: інтегративні, проблемні, інтерактивні (дискусії, диспути), проектні (індивідуальні, групові та колективні проектні завдання). Використання проектних технологій сприяє розвитку самостійної творчої діяльності учнів та їх самовдосконаленню. В практичній діяльності учителі художньої культури використовують різноманітні художньо-мистецькі проекти: інформаційні (презентації, буклети, тематичні газети тощо), практико-орієнтовані (тематичні виставки, відеофільми, кліпи, міні вистави) та творчі мистецькі (у вигляді віртуальних екскурсій, творчих майстерень, мультимедійних проектів). При цьому педагоги враховують особистісні якості учнів, добирають індивідуальні завдання, які відповідають здібностям і можливостям кожного школяра.

Слід зазначити, що в системі роботи більшості досвідчених учителів художньої культури закладів загальної середньої освіти району проведення нестандартних уроків: урок-віртуальна подорож, урок-екскурсія, урок-концерт, урок-роздум, урок-діалог, урок-панорама, урок-турнір тощо. Згідно отриманих анкетних даних учителі художньої культури на достатньому рівні володіють інформаційно-технологічною компетентністю і часто на своїх уроках використовують ІКТ-технології, що має великий потенціал у вивченні

предмету. Учителем Зезуль В.М. (КЗ «Пушкарівська СЗШ І-ІІІ ст.») створено власний блог.

Оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках художньої культури вчителі здійснюють за основними видами діяльності, до яких належать сприймання і аналіз-інтерпретація творів мистецтва та мистецька діяльність учнів (вокально-хорова, художньо-практична, творча), відповідно до орієнтовних Вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти (наказ МОН від 21.08.2013 № 1222). Тематичні оцінки з художньої культури у 10 – 11 класах виставляються після вивчення відповідного розділу програми. Під час виставлення тематичної оцінки учителями також враховуються всі види навчальної діяльності учнів, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Переважна кількість учителів художньої культури надають перевагу таким домашнім завданням з предмету, які мають практично-творчий чи дослідницько-пошуковий характер: виконати декоративну композицію в українському стилі, створити замальовку архітектурної споруди, скласти оповідання за сюжетом картини, підготувати репертуар для проведення вечора «Віденський вальс» тощо). Виконання таких завдань дає змогу особистості учня не лише прилучитися до вітчизняних і загальнолюдських цінностей, а й самовизначитися у світі культури, включитися в її творення, удосконалюючи власний духовний світ.

Усі педагогічні працівники, які викладають художню культуру, беруть участь у роботі районної науково-методичної комісії (керівник Сидорова Л.О., учитель художньої культури та музичного мистецтва КЗ «Верхньодніпровська СЗШ №5 І-ІІІ ст.»). Діяльність методичної структури спрямована на підвищення фахової майстерності педагогів та передбачає оволодіння учителями інноваційними освітніми технологіями. Засідання проходять у формі семінарів-практикумів, тренінгів, майстер-класів. У березні 2017 року учителями КЗ «Верхньодніпровська СЗШ №3 І-ІІІ ст.» Федоровою Н.В. та Яріш М.В. проведено районний семінар-практикум «Формування емоційно-естетичного досвіду учнів на уроках художньої культури». Під час заходу, що відбувався на базі Верхньодніпровського районного історико-краєзнавчого музею, учасники отримали досвід співпраці навчального закладу із культурно-мистецькими закладами щодо сучасного підходу до формування в учнів естетичних ціннісних орієнтацій.

Учителі закладів загальної середньої освіти району систематично працюють над удосконаленням професійних компетентностей, які в практичній діяльності допомагають забезпечувати якісний освітній процес на уроках художньої культури.

Заступник начальника відділу освіти

Н.М.ГОЛТВЯНСЬКА